

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 445/2014/ES

2014 m. balandžio 16 d.

kuriuo nustatomi Sąjungos veiksmai, susiję su Europos kultūros sostinėmis 2020–2033 m., ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1622/2006/EB

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 167 straipsnio 5 dalies pirmą įtrauką,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomones ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) siekiama kuo glaudesnės Europos tautų sąjungos, o Sąjungai paveldama, *inter alia*, prisidėti prie valstybių narių kultūrų klestėjimo gerbiant jų nacionalinę bei regioninę įvairovę ir kartu išskiriant bendrą kultūros paveldą. Šiuo atžvilgiu prirėkus Sąjunga remia ir papildo valstybių narių veiksmus siekiant skatinti geriau pažinti ir skleisti Europos tautų kultūrą ir istoriją;
- (2) 2007 m. gegužės 10 d. Komisijos komunikate apie Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkę, kurią Taryba patvirtino 2007 m. lapkričio 16 d. rezoliucija ⁽³⁾, o Europos Parlamentas – savo 2008 m. balandžio 10 d. rezoliucija ⁽⁴⁾, nustatyti būsimos Sąjungos veiklos kultūros srityje tikslai. Ta veikla turėtų būti skatinama kultūrų įvairovė ir kultūrų dialogas, propaguojama kultūra kaip kūrybiškumo katalizatorius, įgyvendinant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją, ir kultūra kaip vienas svarbiausių Sąjungos tarptautinių santykių elementų;
- (3) UNESCO konvencija dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, kuri įsigaliojo 2007 m. kovo 18 d. ir kurios šalis yra Sąjunga, siekiama saugoti ir skatinti kultūrų įvairovę, puoselėti kultūrų sąveiką ir didinti informuotumą apie kultūrų įvairovės vertę vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis;

⁽¹⁾ OL C 113, 2012 4 18, p. 17 ir OL C 17, 2013 1 19, p. 97.

⁽²⁾ 2013 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. kovo 24 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2014 m. balandžio 15 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 287, 2007 11 29, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 247 E, 2009 10 15, p. 32.

- (4) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1622/2006/EB ⁽¹⁾ buvo nustatyti veiksmai dėl Europos kultūros sostinės renginių 2007–2019 m.;
- (5) Europos kultūros sostinių veiksmų įvertinimai ir viešų konsultacijų dėl tų veiksmų ateities po 2019 m. rezultatai rodo, kad jie palapsniui tapo viena iš plačiausio užmojo kultūrinių iniciatyvų Europoje ir viena iš labiausiai Europos piliečių vertinamų iniciatyvų. Todėl turėtų būti nustatyti nauji veiksmai, kurie apimtų 2020–2033 m. laikotarpį;
- (6) miestai, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas (toliau – vardas), pradinius Europos kultūros sostinių iniciatyvos tikslus – pabrėžti Europos kultūrų turtingumą ir įvairovę bei toms kultūroms būdingus bendrus bruožus ir skatinti didesnę Europos piliečių tarpusavio supratimą – laipsniškai papildė nauju aspektu – naudojantis kultūros sostinės vardo sverto poveikiu skatinti miesto bendresnio pobūdžio vystymąsi vadovaujantis savo atitinkamomis strategijomis ir prioritetais;
- (7) šiuo sprendimu nustatytų veiksmų tikslai visapusiškai atitinka programos „Kūrybiška Europa“, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1295/2013 ⁽²⁾, kuria siekiama apsaugoti, plėtoti ir skatinti Europos kultūrų ir kalbų įvairovę, populiarinti Europos kultūros paveldą ir didinti Europos kultūros ir kūrybos sektorių – pirmiausia audiovizualinio sektoriaus – konkurencingumą siekiant remti pažangų, tvarų ir integracinį augimą, tikslus. Siekiant tų tikslų taip pat turėtų būti padedama stiprinti priklausomumo bendrai kultūros erdvei jausmą bei skatinti kultūrų dialogą ir tarpusavio supratimą;
- (8) norint pasiekti tokius tikslus, svarbu, kad miestai, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, siektų plėtoti, viena vertus, savo kultūros ir kūrybos sektorių ryšius ir, kita vertus, švietimo, mokslinių tyrimų, aplinkos, miestų plėtros ar kultūrinio turizmo sektorių ryšius. Kalbant konkrečiai, ankstesni pavyzdžiai rodo, kad Europos kultūros sostinės gali atlikti vietos vystymosi ir kultūrinio turizmo katalizatoriaus vaidmenį, kaip akcentuojama 2010 m. birželio 30 d. Komisijos komunikate „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“, kurį savo 2010 m. spalio 12 d. išvadose palankiai įvertino Taryba ir kuriam savo 2011 m. rugšėjo 27 d. rezoliucijoje ⁽³⁾ pritarė Europos Parlamentas;
- (9) taip pat svarbu, kad miestai, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, siektų skatinti socialinę įtrauktį bei lygias galimybes ir dėtų visas įmanomas pastangas, kad užtikrintų kuo didesnę visų pilietinės visuomenės narių dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant kultūros programą, ypač daug dėmesio skirdami jaunimui, į užribį nustumtų ir palankių sąlygų neturinčių asmenų grupėms;
- (10) įvertinimai ir viešų konsultacijų rezultatai taip pat įtikinamai parodė, kad Europos kultūros sostinių veiksmai gali duoti daug naudos, jei jie kruopščiai planuojami. Visų pirma jie ne tik toliau lieka kultūrine iniciatyva, bet gali atnešti ir nemažos socialinės bei ekonominės naudos, ypač tais atvejais, kai jie yra įtraukiami į ilgalaikę kultūra grindžiamą susijusio miesto vystymosi strategiją;
- (11) be to, Europos kultūros sostinių veiksmai – nelengvas uždavinys. Vienų metų trukmės kultūrinės veiklos programos parengimas reikalauja daug išteklių ir kai kuriems vardą turintiems miestams savo potencialą yra pavykę išnaudoti geriau nei kitiems. Taigi reikėtų stiprinti tuos veiksmus, kad visiems miestams būtų padedama kuo geriau išnaudoti vardo potencialą;
- (12) vardas ir toliau turėtų būti suteikiamas tik miestams, neatsižvelgiant į jų dydį, tačiau siekiant, kad renginiuose dalyvautų daugiau žmonių ir būtų padidintas veiklos poveikis, atitinkamiems miestams ir toliau turėtų būti suteikta galimybė į veiklą įtraukti savo aplinkinį regioną;
- (13) vardas ir toliau turėtų būti suteikiamas remiantis konkrečiai skirta kultūros programa, kurioje turėtų būti pabrėžiamas stiprus europinis aspektas. Ta kultūrinė programa turėtų būti integruota į ilgesnio laikotarpio strategiją, turinčią tvarų poveikį vietos ekonominiam, kultūriniam ir socialiniam vystymuisi;

⁽¹⁾ 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1622/2006/EB, nustatantis Bendrijos veiksma dėl Europos kultūros sostinės renginių 2007–2019 m.

⁽²⁾ (OL L 304, 2006 11 3, p. 1). 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1295/2013, kuriuo sukuriama programa „Kūrybiška Europa“ (2014–2020 m.) ir panaikinami sprendimai Nr. 1718/2006/EB, Nr. 1855/2006/EB ir Nr. 1041/2009/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 221).

⁽³⁾ OL C 56 E, 2013 2 26, p. 41.

- (14) pasitvirtino, kad dviejų etapų atrankos procesas, grindžiamas chronologiniu valstybių narių sąrašu, kurį vykdo nepriklausomų ekspertų grupė, yra sąžiningas ir skaidrus. Vykdamas šį procesą miestai, remdamiesi tos grupės pateiktomis ekspertų rekomendacijomis, galėjo patobulinti savo paraiškas tarp išankstinės ir atrankos etapų ir buvo užtikrintas teisingas vardo pasiskirstymas visose valstybėse narėse. Be to, kad būtų užtikrintas Europos kultūros sostinių veiksmų tęstinumas ir išvengta patirties bei praktinių žinių praradimo – taip atsitiktų visus grupės ekspertus pakeitus vienu metu – ekspertai turėtų būti keičiami etapais;
- (15) turėtų būti ir toliau užtikrinamos nacionalinės ekspertinės žinios įgalinant valstybes nares skirti daugiausia du ekspertus į grupę, atliekančią atrankos ir stebėsenos procedūras;
- (16) turėtų būti parengti aiškesni atrankos kriterijai, kad miestai kandidatai būtų geriau informuoti apie tikslus ir reikalavimus, kuriuos jie turi atitikti, kad jiems būtų suteiktas vardas. Tie atrankos kriterijai turėtų būti lengviau įvertinami, kad grupei būtų paprasčiau atrinkti ir stebėti miestus. Šiuo požiūriu ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama miestų kandidatų planams, susijusiems su veiklos tęstinumu, numatytu ilgalaikėje kultūros politikos strategijoje, nes taip gali būti užtikrinamas tvarus kultūrinis, ekonominis ir socialinis poveikis;
- (17) prireikus miestai kandidatai turėtų pasidomėti galimybe kreiptis dėl pasinaudojimo finansine parama, teikiama pagal Sąjungos programas ir iš jos fondų;
- (18) parengiamasis etapas nuo kultūros sostinės vardo suteikimo iki pačių kultūros sostinės metų yra ypač svarbus Europos kultūros sostinių veiksmų sėkmei užtikrinti. Suinteresuotieji subjektai iš esmės sutaria dėl to, kad papildomos priemonės, nustatytos Sprendimu Nr. 1622/2006/EB, atitinkamiems miestams yra labai naudingos. Tokias priemones reikėtų toliau plėtoti, visų pirma dažniau rengiant stebėsenos posėdžius ir ekspertų grupės vizitus į miestus, taip pat dar labiau stiprinant buvusių, esamų ir būsimų miestų, kuriems suteiktas vardas, bei miestų kandidatų keitimąsi patirtimi. Miestai, kuriems buvo suteiktas vardas, taip pat gali toliau plėtoti ryšius su kitais miestais, kuriems buvo suteiktas vardas;
- (19) Melinos Mercouri apdovanojimas, nustatytas Sprendimu Nr. 1622/2006/EB, įgijo didelę simbolinę vertę, kuri yra gerokai svarbesnė už faktinę sumą, kurią gali skirti Komisija. Vis dėlto, siekiant užtikrinti, kad miestai, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, vykdytų savo įsipareigojimus, reikėtų nustatyti griežtesnes ir aiškesnes piniginio apdovanojimo išmokėjimo sąlygas;
- (20) svarbu, kad atitinkami miestai visoje komunikacinėje medžiagoje aiškiai nurodytų, kad šiuo sprendimu nustatyti veiksmai yra Sąjungos veiksmai;
- (21) Komisijos atliktuose ankstesnių Europos kultūros sostinių veiklos rezultatų įvertinimuose, grindžiamuose vietos lygmeniu surinktais duomenimis, nebuvo galima pateikti pirminių duomenų apie šio vardo poveikį. Todėl vertinimo procese svarbiausias vaidmuo turėtų tekti patiems miestams;
- (22) iš ankstesnės patirties matyti, kad šalių kandidačių dalyvavimas gali jas labiau priartinti prie Sąjungos išryškinant bendrus Europos kultūrų aspektus. Todėl po 2019 m. šalys kandidatės bei potencialios šalys kandidatės turėtų būti vėl kviečiamos dalyvauti veiksmuose, nustatytuose šiuo sprendimu;
- (23) vis dėlto, laikotarpiu, kuriuo taikomas šis sprendimas, t. y. nuo 2020–2033 m., siekiant taikyti tokias pačias sąlygas, kaip ir valstybių narių miestams, miestams šalyse kandidatėse ar potencialiose kandidatėse turėtų būti leidžiama dalyvauti tik viename konkurse dėl vardo suteikimo. Be to, taip pat siekiant taikyti tokias pačias sąlygas, kaip ir valstybėms narėms, teisė gauti vardą kiekvienai šaliai kandidatėi ir potencialiai šaliai kandidatėi turėtų būti suteikiama tik vieną kartą;
- (24) Sprendimas Nr. 1622/2006/EB turėtų būti panaikintas. Vis dėlto minėto sprendimo nuostatos iki 2019 m. turėtų būti toliau taikomos visiems miestams, kuriems šis vardas jau yra arba netrukus bus suteiktas metams iki 2019 m.;
- (25) kadangi šio sprendimo tikslų, t. y. saugoti ir skatinti kultūrų įvairovę Europoje, pabrėžti joms būdingus bendrus bruožus ir puoselėti kultūros įnašą į ilgalaikį miestų vystymąsi, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl poreikio visų pirma nustatyti bendrus, aiškius ir skaidrius atrankos ir stebėsenos kriterijus bei procedūras ir tvirtai koordinuoti valstybių narių veiksmus, ir kadangi dėl veiksmų masto ir tikėtino poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Veiksmų nustatymas

Šiuo sprendimu nustatomi 2020–2033 m. Sąjungos veiksmi „Europos kultūros sostinės“ (toliau – veiksmi).

2 straipsnis

Tikslai

1. Šiais veiksmais siekiama šių bendrų tikslų:
 - a) saugoti ir skatinti kultūrų įvairovę Europoje ir pabrėžti joms būdingus bendrus bruožus, taip pat stiprinti piliečių priklausomumo bendrai kultūrinei erdvei jausmą;
 - b) puoselėti kultūros įnašą į ilgalaikį miestų vystymąsi vadovaujantis jų atitinkamomis strategijomis ir prioritetais.
2. Šiais veiksmais siekiama šių specialių tikslų:
 - a) miestuose didinti kultūros pasiūlos mastą, įvairovę ir europinį aspektą, be kita ko, vykdant tarpvalstybinį bendradarbiavimą;
 - b) plėsti prieigos prie kultūros galimybes ir dalyvavimą kultūros veikloje;
 - c) didinti kultūros sektoriaus pajėgumus ir stiprinti jo sąsajas su kitais sektoriais;
 - d) kultūros priemonėmis didinti tarptautinį miestų žinomumą.

3 straipsnis

Galimybė dalyvauti veiksmuose

1. Konkurse dėl vardo gali dalyvauti tie miestai, kurie gali įtraukti savo aplinkinį regioną.
2. Tais pačiais metais (vardo metai) gali būti paskirti ne daugiau kaip trys miestai, kuriems būtų suteiktas toks vardas.

Vardas kasmet suteikiamas ne daugiau kaip vienam kiekvienos iš dviejų valstybių narių, nurodytų priede pateiktame kalendoriuje (toliau – kalendorius), miestui, o atitinkamais metais – vienam šalies kandidatės arba potencialios kandidatės miestui arba vienam į Sąjungą įstojančios šalies miestui 5 dalyje nurodytomis aplinkybėmis.

3. Valstybių narių miestams suteikiama teisė vieniems metams pagal tai, kaip valstybės narės yra išvardintos kalendoriuje, gauti tokį vardą.
4. Šalių kandidačių ir potencialių kandidačių miestai, kurie 10 straipsnio 2 dalyje nurodyto kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dieną dalyvauja programoje „Kūrybiška Europa“ ar vėlesnėse Sąjungos programose, pagal kurias remiama kultūra, gali pateikti paraišką vardui gauti vieniems metams dalyvaudami atvira konkurse, kuris pagal kalendorių rengiamas kas trejus metus.

Šalių kandidačių ir potencialių kandidačių miestams 2020–2033 m. laikotarpiu leidžiama dalyvauti tik viename konkurse.

2020–2033 m. laikotarpiu teisė gauti vardą kiekvienai šaliai kandidatėi ar potencialiai kandidatėi suteikiama tik vieną kartą.

5. Šaliai, kuri į Sąjungą įstoja po 2014 m. gegužės 4 d., tačiau iki 2027 m. sausio 1 d., teisė gauti vardą suteikiama po septynerių metų po jos įstojimo, laikantis taisyklių ir procedūrų, kurios taikomos valstybės narėms. Kalendorius atitinkamai atnaujinamas. Šalis, kuri į Sąjungą įstoja 2027 m. sausio 1 d. arba po šios datos, neturi teisės dalyvauti veiksmuose kaip valstybė narė.

Tačiau tais metais, kai pagal kalendorių jau yra paskirti trys miestai, kuriems suteiktas vardas, teisė gauti vardą pirmoje pastraipoje nurodytiems šalių miestams suteikiama tik kitais kalendoriuje nurodytais neužimtais metais laikantis tų šalių stojimo eilės.

Jei pirmoje pastraipoje nurodytos šalies miestas anksčiau yra dalyvavęs šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms skirtame konkurse, jis negali dalyvauti jokiam vėlesniame valstybėms narėms skirtame konkurse. Jei tokios šalies miestui 2020–2033 m. laikotarpiu buvo suteiktas vardas, kaip nurodyta 4 dalyje, po jos įstojimo ta šalis nebeturi teisės organizuoti konkursą kaip valstybė narė tuo laikotarpiu.

Jei tą pačią dieną į Sąjungą įstoja daugiau negu viena šalis ir jei tos šalys nėra susitarusios dėl dalyvavimo įgyvendinant šiuos veiksmus eilės tvarkos, Taryba organizuoja burtų traukimą.

4 straipsnis

Taikymas

1. Komisija parengia bendrą paraiškos formą, grindžiamą 5 straipsnyje nustatytais kriterijais, kurią naudoja visi miestai kandidatai.

Kai miestas kandidatas įtraukia savo aplinkinį regioną, paraiška teikiama to miesto vardu.

2. Visos paraiškos grindžiamos kultūros programa, kurioje pabrėžiamas stiprus europinis aspektas.

Kultūros programa įgyvendinama vienus vardo suteikimo metus ir ji parengiama konkrečiai vardui gauti, vadovaujantis 5 straipsnyje nustatytais kriterijais.

5 straipsnis

Kriterijai

Paraiškų vertinimo kriterijai (toliau – kriterijai) skirstomi į kategorijas: įnašas į ilgalaikę strategiją, europinis aspektas, kultūrinis ir meninis turinys, įgyvendinimo pajėgumai, informavimo veikla ir valdymas:

1. vertinant įnašo į ilgalaikę strategiją kategoriją, atsižvelgiama į šiuos veiksnius:
 - a) tai, kad paraiškos teikimo metu būtų parengta miesto kandidato kultūros strategija, kuri apimtų veiksmus ir įtrauktų planus toliau vykdyti kultūros veiklą kultūros sostinės vardo metams pasibaigus;
 - b) kultūros ir kūrybos sektorių pajėgumų stiprinimo planus, įskaitant ilgalaikių miesto kandidato kultūros, ekonomikos ir socialinio sektorių sąsajų plėtojimą;
 - c) numatomą ilgalaikį kultūrinį, socialinį ir ekonominį poveikį, įskaitant miesto plėtrą, kuri miestui kandidatui darytų toks vardas;
 - d) kultūros sostinės vardo poveikio miestui kandidatui stebėsenos ir vertinimo, taip pat įvertinimo rezultatų sklaidos planus;
2. vertinant europinį aspektą, įvertinami šie veiksniai:
 - a) Europos kultūrų įvairovės, kultūrų dialogo ir didesnio Europos piliečių tarpusavio supratimo skatinimo veiklos mastas ir kokybė;
 - b) veiklos, kuria pabrėžiami bendri Europos kultūrų, paveldo ir istorijos aspektai, Europos integracija ir šiuo metu Europai aktualios temos, mastas ir kokybė;
 - c) veiklos, kuria populiarinami Europos menininkai, bendradarbiaujama su įvairių šalių subjektais ar miestais, atitinkamais atvejais įskaitant miestus, kuriems suteiktas vardas, plėtojama tarpvalstybinė partnerystė, mastas ir kokybė;
 - d) Europos ir tarptautinės plačiosios visuomenės dėmesio pritraukimo strategija;
3. vertinant kultūrinio ir meninio turinio kategoriją, įvertinami šie veiksniai:
 - a) aiški ir nuosekli kultūros programos meninė vizija ir strategija;
 - b) vietos menininkų ir kultūros organizacijų įtraukimas į kultūros programos sumanymo ir įgyvendinimo veiklą;
 - c) siūlomos veiklos spektras bei įvairovė ir jos bendra meninė kokybė;
 - d) gebėjimas derinti vietos kultūros paveldą ir tradicines meno formas su nauja, novatoriška ir eksperimentine kultūros raiška;

4. įgyvendinimo pajėgumų kategorija vertinama pagal miestų kandidatų įrodymus, kad:
 - a) paraiška yra visapusiškai ir tvirtai remiama politiniu lygmeniu ir jos atžvilgiu yra tvirtai išpareigojusios vietos, regioninės ir nacionalinės valdžios institucijos;
 - b) miestas kandidatas turi ar turės tinkamą ir perspektyvią infrastruktūrą kultūros sostinės veiklai vykdyti;
5. vertinant informavimo veiklos kategoriją, įvertinami šie veiksniai:
 - a) vietos gyventojų ir pilietinės visuomenės dalyvavimas rengiant paraišką ir vykdant veiklą;
 - b) naujų ir tvarių galimybių lankytis kultūros renginiuose ar dalyvauti kultūros veikloje sudarymas įvairioms piliečių grupėms, visų pirma jaunimui, savanoriams ir į užribį nustumtiems bei palankių sąlygų neturintiems asmenims, įskaitant mažumas, itin daug dėmesio skiriant neįgalių asmenų ir vyresnio amžiaus asmenų galimybėms dalyvauti toje veikloje;
 - c) bendra auditorijos formavimo strategija, visų pirma sąsajos su švietimu ir mokyklų dalyvavimu;
6. vertinant valdymo kategoriją, įvertinami šie veiksniai:
 - a) lėšų rinkimo strategijos ir siūlomo biudžeto pagrindimas, kuris apima atitinkamais atvejais planus prašyti pagal Sąjungos programas ir iš jos fondų teikiamos finansinės paramos bei parengiamąjį etapą, pačius kultūros sostinės metus, įvertinimą ir su veiklos tęstinumu, taip pat su nenumatytų atvejų planavimu susijusias lėšas;
 - b) numatyta veiklos įgyvendinimo valdymo ir realizavimo struktūra, kuri, *inter alia*, apima tinkamo vietos valdžios institucijos ir realizavimo padalinio, įskaitant už meno sprendimus atsakingus darbuotojus, bendradarbiavimo užtikrinimą;
 - c) generalinio direktoriaus ir meno vadovo skyrimo tvarka ir jų veiklos sritys;
 - d) išsami rinkodaros ir komunikacijos strategija, kurioje pabrėžiama, kad veiksmai yra Sąjungos veiksmai;
 - e) tai, kad realizavimo padalinyje dirba tinkamos kvalifikacijos personalas, turintis patirties, reikalingos vardo metų kultūros programai planuoti, valdyti ir įgyvendinti.

6 straipsnis

Ekspertų grupė

1. Sudaroma nepriklausomų ekspertų grupė (toliau – grupė), kuri vykdys atrankos ir stebėsenos procedūras.
2. Grupę sudaro 10 ekspertų, kuriuos pagal 3 dalį paskiria Sąjungos institucijos ir įstaigos (toliau – Europos ekspertai).
3. Surengusi atvirą kvietimą pareikšti susidomėjimą, Komisija pasiūlo potencialių Europos ekspertų grupės narių sąrašą.

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija pasirenka po tris ekspertus iš to sąrašo ir paskiria juos savo nustatyta tvarka.

Regionų komitetas iš to sąrašo pasirenka vieną ekspertą ir tą ekspertą paskiria pagal savo tvarką.

Kiekviena iš tų Sąjungos institucijų ir įstaigų, atrinkdama Europos ekspertus, siekia visoje sudarytoje grupėje užtikrinti kompetencijos papildomumą, subalansuotą geografinį pasiskirstymą ir lyčių pusiausvyrą.

4. Be to, vykdant miesto atranką ir stebėseną valstybėje narėje, atitinkamai valstybei narei suteikiama teisė pagal savo tvarką ir pasikonsultavus su Komisija į grupę skirti ne daugiau kaip du ekspertus.
5. Visi ekspertai turi:
 - a) būti Sąjungos piliečiai;
 - b) būti nepriklausomi ekspertai;

- c) būti sukaupę daug patirties ir ekspertinių žinių šiose srityse:
 - i) kultūros sektoriaus;
 - ii) miestų kultūrinio vystymosi ar
 - iii) Europos kultūros sostinės renginių arba panašios aprėpties ir masto tarptautinių kultūros renginių organizavimo;
- d) turėti galimybę darbui grupėje skirti tinkamą skaičių darbo dienų per metus.
6. Grupė paskiria savo pirmininką.
7. Europos ekspertai skiriami trejų metų laikotarpiui.

Nepaisant pirmos pastraipos, pirmą kartą sudarant grupę Europos Parlamentas savo ekspertus skiria trejiems metams, Komisija – dvejiems, o Taryba ir Regionų komitetas – vieniems metams.

8. Visi ekspertai praneša apie bet kokią su konkrečiu miestu kandidatu susijusį faktinį arba potencialų interesų konfliktą. Jeigu padaromas toks pranešimas arba jeigu toks interesų konfliktas išaiškėja, atitinkamas ekspertas atsistatydina ir atitinkama Sąjungos institucija ar įstaiga arba valstybė narė tą ekspertą likusiam kadencijos laikotarpiui pakeičia kitu, laikantis atitinkamos tvarkos.

7 straipsnis

Paraiškų teikimas valstybėse narėse

1. Už savo miestų atrankos organizavimą, vadovaujantis kalendoriumi, atsako pačios valstybės narės.
2. Likus ne mažiau kaip šešeriems metams iki kultūros sostinės metų atitinkamos valstybės narės paskelbia kvietimą teikti paraiškas.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės, kurioms suteikta teisė paskirti miestą, kuriam būtų suteiktas vardas 2020 m., tokį kvietimą paskelbia kuo skubiau po 2014 m. gegužės 4 d.

Į visus kvietimus teikti paraiškas įtraukiama paraiškos forma, nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje.

Galutinis paraiškų, kurias miestai kandidatai turi pateikti pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas, pateikimo terminas – ne anksčiau kaip po 10 mėnesių nuo kvietimo paskelbimo dienos.

3. Atitinkamos valstybės narės apie paraiškas informuoja Komisiją.

8 straipsnis

Išankstinė atranka valstybėse narėse

1. Kiekviena atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip penkerius metus iki kultūros sostinės metų sušaukia grupę į išankstinės atrankos posėdį, kuriame dalyvauja ir miestų kandidatų atstovai.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės, kurioms suteikta teisė skirti miestus, kuriems būtų suteiktas vardas 2020 m., gali pratęsti šį terminą daugiausiai vienais metais.

2. Grupė, įvertinusi paraiškas pagal kriterijus, susitaria dėl galutinio miestų kandidatų sąrašo ir parengia išankstinės atrankos ataskaitą apie visas paraiškas, pateikdama, *inter alia*, rekomendacijas į galutinį sąrašą įtrauktiems miestams kandidatams.
3. Grupė pateikia išankstinės atrankos ataskaitą atitinkamoms valstybėms narėms ir Komisijai.
4. Kiekviena atitinkama valstybė narė, remdamasi grupės ataskaita, oficialiai patvirtina galutinį sąrašą.

9 straipsnis

Atranka valstybėse narėse

1. Į galutinį sąrašą įtraukti miestai kandidatai užbaigia ir patikslina savo paraiškas, kad jos atitiktų kriterijus ir kad būtų atsižvelgta į išankstinės atrankos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, ir pateikia jas atitinkamai valstybei narėi, kuri tuomet perduoda jas Komisijai.

2. Kiekviena atitinkama valstybė narė praėjus ne daugiau kaip devyniems mėnesiams po išankstinės atrankos posėdžio sušaukia grupę į atrankos posėdį, kuriame dalyvauja ir į galutinį sąrašą įtrauktų miestų kandidatų atstovai.

Prireikus atitinkama valstybė narė, pasikonsultavusi su Komisija, gali pratęsti devynių mėnesių galutinį terminą pagrįstam laikotarpiui.

3. Grupė įvertina užpildytas ir patikslintas paraiškas.

4. Grupė parengia paraiškų atrankos ataskaitą apie atrinktų miestų kandidatų galutinį sąrašą ir rekomendaciją dėl ne daugiau kaip vieno atitinkamos valstybės narės miesto paskyrimo.

Atrankos ataskaitoje taip pat pateikiama rekomendacijų atitinkamam miestui dėl pažangos, kurią reikia padaryti iki kultūros sostinės metų.

Grupė pateikia atrankos ataskaitą atitinkamai valstybei narei ir Komisijai.

5. Nepaisant 4 dalies, jei nė vienas miestas kandidatas neatitinka visų kriterijų, grupė gali rekomenduoti tais metais vardo nesuteikti.

10 straipsnis

Išankstinė atranka ir atranka šalyse kandidatėse ir potencialiose kandidatėse

1. Už šalių kandidatų ir potencialių kandidatų miestų atrankos organizavimą atsako Komisija.

2. Likus ne mažiau kaip šešeriams metams iki kultūros sostinės metų Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia kvietimą teikti paraiškas.

Į visus kvietimus teikti paraiškas įtraukiama paraiškos forma, nurodyta 4 straipsnio 1 dalyje.

Galutinis paraiškų, kurias miestai kandidatai turi pateikti pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas, pateikimo terminas – ne anksčiau kaip po 10 mėnesių nuo kvietimo paskelbimo dienos.

3. Išankstinę miestų atranką likus ne mažiau kaip penkeriems metams iki kultūros sostinės metų vykdo grupė, remdama jį atitinkamomis paraiškomis. Posėdis su miestų kandidatų atstovais nerengiamas.

Grupė, įvertinusi paraiškas pagal kriterijus, susitaria dėl galutinio miestų kandidatų sąrašo ir parengia išankstinės atrankos ataskaitą apie visas paraiškas, pateikdama, *inter alia*, rekomendacijas į galutinį sąrašą įtrauktiems miestams kandidatams.

Grupė pateikia išankstinės atrankos ataskaitą Komisijai.

4. Į galutinį sąrašą įtraukti miestai kandidatai užbaigia ir patikslina savo paraiškas, kad jos atitiktų kriterijus ir kad būtų atsižvelgta į išankstinės atrankos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, ir pateikia jas Komisijai.

Praėjus ne daugiau kaip devyniems mėnesiams po išankstinės atrankos posėdžio Komisija sušaukia grupę į atrankos posėdį, kuriame dalyvauja ir į galutinį sąrašą įtrauktų miestų atstovai.

Prireikus Komisija gali pratęsti devynių mėnesių galutinį terminą pagrįstam laikotarpiui.

5. Grupė įvertina užpildytas ir patikslintas paraiškas.

6. Grupė parengia į galutinį sąrašą įtrauktų miestų kandidatų paraiškų atrankos ataskaitą ir rekomendaciją dėl ne daugiau kaip vieno šalies kandidatės ar potencialios šalies kandidatės miesto atrinkimo.

Atrankos ataskaitoje taip pat pateikiama rekomendacijų atitinkamam miestui dėl pažangos, kurią reikia padaryti iki kultūros sostinės metų.

Grupė pateikia atrankos ataskaitą Komisijai.

7. Nepaisant 6 dalies, jei nė vienas miestas kandidatas neatitinka visų kriterijų, grupė gali rekomenduoti tais metais vardo nesuteikti.

*11 straipsnis***Vardo suteikimas**

1. Kiekviena atitinkama valstybė narė, remdamasi grupės atrankos ataskaitoje pateikta rekomendacija, suteikia vienam miestui vardą ir praneša apie tai Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Regionų komitetui ne vėliau kaip likus ketveriems metams iki kultūros sostinės metų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės, kurioms suteikta teisė skirti 2020 m. miestus, kuriems būtų suteiktas vardas, gali pratęsti šį terminą daugiausiai vienais metais.

2. Šalių kandidačių ir potencialių kandidačių atveju Komisija, remdamasi grupės atrankos ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, atitinkamais metais suteikia vienam miestui vardą ir praneša apie tai Europos Parlamentui, Tarybai ir Regionų komitetui ne vėliau kaip likus ketveriems metams iki vardo suteikimo.

3. Kartu su 1 ir 2 dalyse nurodytais pranešimais apie vardo suteikimą pateikiami argumentai dėl pasirinkto miesto, grindžiami grupės ataskaitomis.

4. Jei miestas įtraukia aplinkinį regioną, kultūros sostinės vardas suteikiamas tik miestui.

5. Per du mėnesius nuo pranešimų apie vardo suteikimą Komisija *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje* paskelbia miestų, kuriems suteiktas Europos kultūros sostinės vardas, sąrašą.

*12 straipsnis***Miestų, kuriems suteiktas kultūros sostinės vardas, bendradarbiavimas**

Miestai, kuriems kultūros sostinės vardai suteikti tais pačiais metais, siekia plėtoti savo kultūros programų sąsajas ir gali apsvarstyti galimybę bendradarbiauti vykdant 13 straipsnyje nustatytą stebėsenos procedūrą.

*13 straipsnis***Stebėseną**

1. Grupė stebi išrinktų miestų, kuriems bus suteiktas vardas, pasiruošimą vardo suteikimo metams ir nuo vardo suteikimo iki kultūros sostinės metų pradžios teikia jiems paramą ir gaires.

2. Tuo tikslu Komisija sušaukia tris stebėsenos posėdžius, kuriuose dalyvauja grupė ir išrinkti miestai, kurie surengiami:

- a) likus trejiems metams iki kultūros sostinės metų;
- b) likus 18 mėnesių iki kultūros sostinės metų;
- c) likus dviem mėnesiams iki kultūros sostinės metų.

Atitinkama valstybė narė, šalis kandidatė ar potenciali kandidatė gali paskirti stebėtoją, kuris dalyvautų tuose posėdžiuose.

Likus šešioms savaitėms iki kiekvieno stebėsenos posėdžio išrinkti miestai pateikia Komisijai pažangos ataskaitas.

Stebėsenos posėdžiuose grupė įvertina išrinktų miestų pasiruošimą ir pataria jiems, kad miestai galėtų parengti kokybiškas kultūros programas ir veiksmingas strategijas. Grupė itin daug dėmesio skiria rekomendacijoms, pateiktoms atrankos ataskaitoje ir ankstesnėse stebėsenos ataskaitose, nurodytose 3 dalyje.

3. Po kiekvieno stebėsenos posėdžio grupė parengia stebėsenos ataskaitą apie pasiruošimo būklę ir veiksmus, kurių turi būti imamasi.

Stebėsenos ataskaitas grupė perduoda Komisijai, taip pat atitinkamiems miestams, kuriems suteiktas kultūros sostinės vardas, ir valstybei narei ar šaliai kandidatėi ar potencialiai kandidatėi.

4. Prireikus Komisija gali rengti ne tik stebėsenos posėdžius, bet ir grupės vizitus į miestus, kuriems suteiktas kultūros sostinės vardas.

*14 straipsnis***Apdovanojimas**

1. Miestams, kuriems suteiktas kultūros sostinės vardas, Komisija gali skirti piniginių Melinos Mercouri vardo apdovanojimą (toliau – apdovanojimas), jei atitinkamoje daugiametėje finansinėje programoje tam skirta lėšų.

Teisiniai ir finansiniai šio apdovanojimo aspektai įgyvendinami pagal atitinkamas Sąjungos kultūros rėmimo programas.

2. Piniginis apdovanojimas išmokamas ne vėliau kaip iki metų, kuriais miestas yra kultūros sostinė, kovo mėn. pabaigos, su sąlyga, kad atitinkamas išrinktas miestas laikosi įsipareigojimų, priimtų teikiant paraišką, atitinka kriterijus ir atsižvelgia į atrankos ir stebėsenos ataskaitose pateiktas rekomendacijas.

Laikoma, kad miestas, kuriam suteiktas kultūros sostinės vardas, įvykdė teikiant paraišką priimtus įsipareigojimus, jeigu nuo paraiškos pateikimo iki kultūros sostinės metų nepadaryta esminių programos ir strategijos pakeitimų, visų pirma:

- a) išlaikytas tokio dydžio biudžetas, kad galima vykdyti kokybišką kultūros programą laikantis paraiškos ir kriterijų;
- b) buvo tinkamai užtikrintas už meninius sprendimus atsakingų darbuotojų nepriklausomumas;
- c) galutinėje kultūros programos versijoje išlaikytas pakankamai stiprus europinis aspektas;
- d) miesto, kuriam suteiktas kultūros sostinės vardas, rinkodaros bei komunikacijos strategijoje ir komunikacinėje medžiagoje aiškiai nurodyta, kad veiksmai yra Sąjungos veiksmai;
- e) vykdomi suteikto kultūros sostinės vardo poveikio stebėsenos ir vertinimo planai.

*15 straipsnis***Praktiniai aspektai**

Komisija visų pirma:

- a) užtikrina bendrą veiksmų nuoseklumą;
- b) užtikrina valstybių narių ir grupės veiklos koordinavimą;
- c) atsižvelgdama į tikslus, nurodytus 2 straipsnyje, bei kriterijus ir glaudžiai bendradarbiaudama su grupe, nustato gaires, kad būtų padedama vykdyti atrankos bei stebėsenos procedūras;
- d) teikia techninę pagalbą grupei;
- e) paskelbia savo interneto puslapyje visus grupės pranešimus;
- f) skelbia visą atitinkamą informaciją ir prisideda prie šių veiksmų viešinimo Europos ir tarptautiniu lygmeniu;
- g) skatina buvusių, esamų ir būsimų miestų, kuriems suteiktas vardas, bei miestų kandidatų keitimąsi patirtimi ir geros praktikos pavyzdžiais ir skatina platesnę miestų įvertinimo ataskaitų bei įgytos patirties sklaidą.

*16 straipsnis***Vertinimas**

1. Kiekvienas atitinkamas miestas yra atsakingas už savo kaip Europos kultūros sostinės metų rezultatų vertinimą.

Komisija atitinkamiems miestams nustato bendras gaires ir rodiklius, grindžiamus tikslais, nurodytais 2 straipsnyje, ir kriterijais, kad būtų užtikrintas nuoseklus požiūris į vertinimo procedūrą.

Atitinkami miestai parengia įvertinimo ataskaitas ir jas nusiunčia Komisijai ne vėliau kaip iki kitų metų po kultūros sostinės metų gruodžio 31 d.

Komisija skelbia įvertinimo ataskaitas savo interneto svetainėje.

2. Komisija užtikrina, kad būtų vertinami ne tik miestai, bet ir reguliariai atliekamas išorės ir nepriklausomas iniciatyvos rezultatų vertinimas.

Atliekant išorės ir nepriklausomą vertinimą itin daug dėmesio skiriama visų buvusių Europos kultūros sostinių sąsajoms su europiniu kontekstu, kad būsimos Europos kultūros sostinės ir visi Europos miestai galėtų palyginti patirtį ir padaryti naudingas išvadas. Atliekant tuos vertinimus taip pat įvertinami veiksmai apskritai, įskaitant jų vykdymo procesų veiksmingumą, poveikį ir tobulinimo galimybes.

Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Regionų komitetui pateikia toliau nurodytas tais įvertinimais pagrįstas ataskaitas ir prireikus pateikia atitinkamus pasiūlymus:

- a) pirminę tarpinę ataskaitą – ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d.;
- b) antrą tarpinę ataskaitą – ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d.;
- c) *ex-post* ataskaitą – ne vėliau kaip 2034 m. gruodžio 31 d.

17 straipsnis

Panaikinimas ir pereinamasis laikotarpis

Sprendimas Nr. 1622/2006/EB panaikinamas. Tačiau jis toliau taikomas tiems miestams, kuriems 2013–2019 m. Europos kultūros sostinės vardas jau yra arba netrukus bus suteiktas.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Strasbūre 2014 m. balandžio 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS

PRIEDAS

KALENDORIUS

2020	Kroatija	Airija	
2021	Rumunija	Graikija	Šalis kandidatė arba potenciali kandidatė
2022	Lietuva	Liuksemburgas	
2023	Vengrija	Jungtinė Karalystė	
2024	Estija	Austrija	Šalis kandidatė arba potenciali kandidatė
2025	Slovėnija	Vokietija	
2026	Slovakija	Suomija	
2027	Latvija	Portugalija	Šalis kandidatė arba potenciali kandidatė
2028	Čekijos Respublika	Prancūzija	
2029	Lenkija	Švedija	
2030	Kipras	Belgija	Šalis kandidatė arba potenciali kandidatė
2031	Malta	Ispanija	
2032	Bulgarija	Danija	
2033	Nyderlandai	Italija	Šalis kandidatė arba potenciali kandidatė